

Direktoratet for
internasjonalisering
og kvalitetsutvikling
i høyere utdanning

KORTVERSJON

Årsrapport 2018 Eurasiaprogrammet

1 Sammendrag

Eurasiaprogrammet er finansiert av Utenriksdepartementet og den nåværende programperioden varer fra 2015 til juni 2021. Programmet har en finansiell størrelse på 165 millioner kroner.

Samlet sett består porteføljen per 2018 av totalt 56 prosjekter hvorav 37 er langvarige prosjekter med tre- eller fireårs tildeling, og 19 er kortvarige prosjekter med toårig prosjektperiode. Syv toårige prosjekter ble avsluttet ved utgangen av 2018.

Rapportene for 2018 viser tilfredsstillende progresjon for prosjektene i Eurasiaprogrammet. Prosjektene er godt i gang og har nådd mange av målene de har satt med tanke på pensum- og kursutvikling, investering i teknologi og infrastruktur ved de høyere utdanningsinstitusjonene i Eurasia, videreutvikling av administrative system og tjenester, seminar og konferanser.

De fireårige prosjektene fra 2015 har utviklet nye mastergrader og kurstilbud, og har tatt opp de første studentene. De fleste av disse prosjektene ligger an til å nå de målene de hadde satt seg. Noen av prosjektene har imidlertid opplevd forsinkelser. 8 av 26 prosjekter fra 2015 og 2016 har fått innvilget en utvidelse av prosjektperioden med et halvt år til juni 2020.

Denne rapporten gir først en presentasjon av programmet i 2018. Deretter følger en analyse av rapporteringsdata fra 2016 til 2018 strukturert etter programmålene, samt en kortfattet oppsummering av utfordringene prosjektene har stått overfor. Til slutt presenteres en tabelloversikt av prosjektene i Eurasiaprogrammet per 2018 som vedlegg.

Nøkkeltall og resultater fra Eurasiaprogrammet (2016-2018)

- 360 norske studenter har hatt utdanningsopphold i Eurasia
- 545 eurasiske studenter har hatt utdanningsopphold i Norge
- Det er flest kvinnelige studenter som har studieopphold i Eurasia og Norge gjennom programmet
- 108 kurs er under utvikling eller implementering, hovedandelen på masternivå
- 205 ansatte fra Eurasia har hatt mobilitetsopphold i andre land i regionen
- 79 studenter fra Eurasia har hatt mobilitetsopphold i andre land i regionen
- Georgia er det best besøkte landet både for studenter og ansatte
- 218 studenter har hatt mobilitetsopphold med undervisningsformer der forskning inngår
- 382 ansatte fra Eurasia og 399 ansatte fra Norge har hatt opphold ved en samarbeidsinstitusjon gjennom programmet

1.1 Om programmet

Eurasiaprogrammet er basert på en delegasjonsavtale mellom Utenriksdepartementet og Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU). I oktober 2017 ble avtalen forlenget til juni 2021, og den totale budsjettammen økte fra 120 til 165 millioner kroner. Programmet skal støtte samarbeid mellom norske høyere utdanningsinstitusjoner og tilsvarende institusjoner i Armenia, Aserbajdsjan, Georgia, Hviterusland, Kasakhstan, Kirgisistan, Moldova og Ukraina og Tadsjikistan.

Eurasiaprogrammet skal bidra til å fornye og internasjonalisere høyere utdanning i samarbeidslandene. Programmet skal støtte tiltak som bidrar til:

1. Langsiktige samarbeidsrelasjoner mellom institusjoner i Norge og i samarbeidslandene.
2. Regionalt samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner i samarbeidslandene.
3. Utvikling og gjennomføring av utdanningsprogram som blir oppfattet som relevante for behovene i samarbeidslandene, blant annet for arbeidsmarkedet.
4. Mer forskningsbasert, studentaktiv og internasjonalt orientert undervisning ved institusjonene i samarbeidslandene.
5. Videreutvikling av ledelse og administrasjon ved institusjonene i samarbeidslandene, inkludert erfaringsoverføring knyttet til Bolognaprosessen.
6. Nærmere kobling mellom utdanning og arbeidsliv i samarbeidslandene.
7. Større kjennskap til, interesse for og kunnskap om forholdene i Eurasia-landene ved norske høyere utdanningsinstitusjoner.
8. Økt utveksling av studenter og ansatte mellom samarbeidslandene og Norge.

Programmet kan støtte både kortvarige (toårige) og langsiktige (treårige og fireårige) prosjekter, i tillegg til å støtte etablering av nye utdanningssamarbeid som kan innebære utvikling av felleskurs eller fellesgrader, felles veiledning, gjesteforelesninger og sommerskoler.

Programmet har tildelt prosjektstøtte i 2015 til fireårige prosjekter med en budsjettamme opptil 6 millioner kroner. I 2016 og 2017 ble det tildelt midler til toårige prosjekter på 300 000 kroner, og treårige prosjekter på maksimalt 3 millioner kroner. Eurasiaprogrammet har et styre som deles med Russlandsprogrammet bestående av seks medlemmer og to varamedlemmer.

I 2018 hadde styret følgende medlemmer og varamedlemmer:

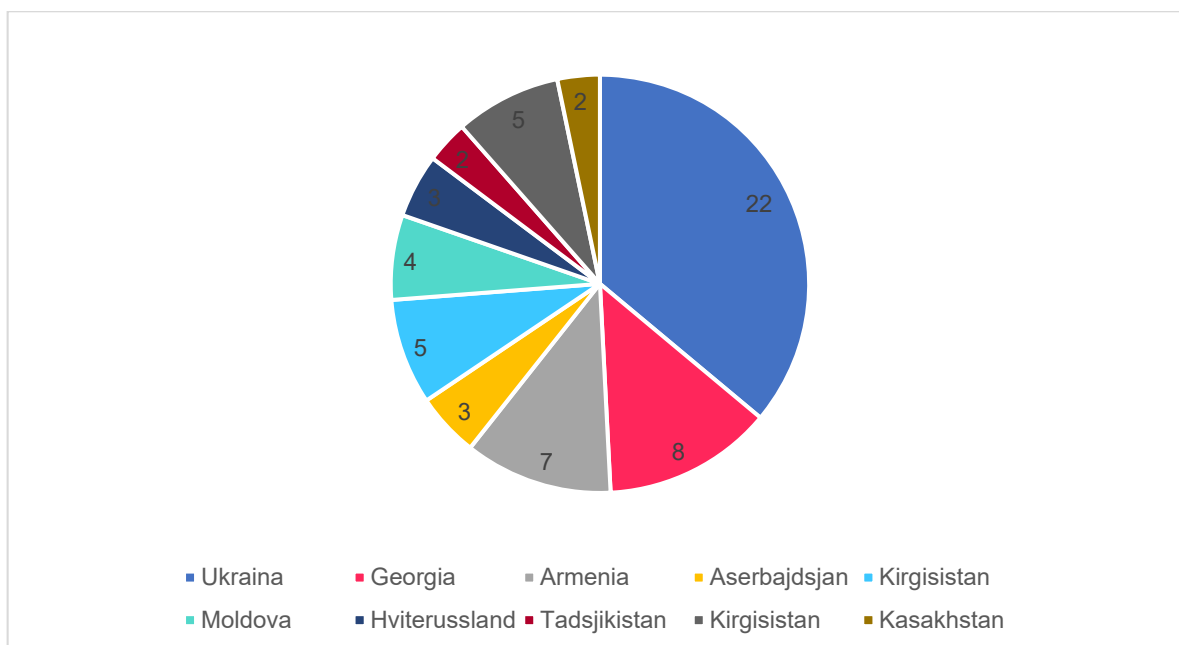
- Kari Aga Myklebost, Professor, UiT – Norges arktiske universitet (styreleder)
- Jan Mulder, Professor, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (nestleder)
- Irina Gribkovskaia, Professor, Høgskolen i Molde – vitenskapelig høgskole i logistikk
- Anatoli Bourmistrov, Professor, Nord universitet
- Magne Børset, Professor, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Sigrid Otterlei, studentrepresentant, Norsk Studentorganisasjon (NSO)
- Terje Knutsen, Førsteamanuensis, Universitetet i Bergen (varamedlem)
- Synne Kleiven, Førsteamanuensis, Universitetet i Sørøst-Norge (varamedlem)

1.2 Prosjektportefølje per 2018

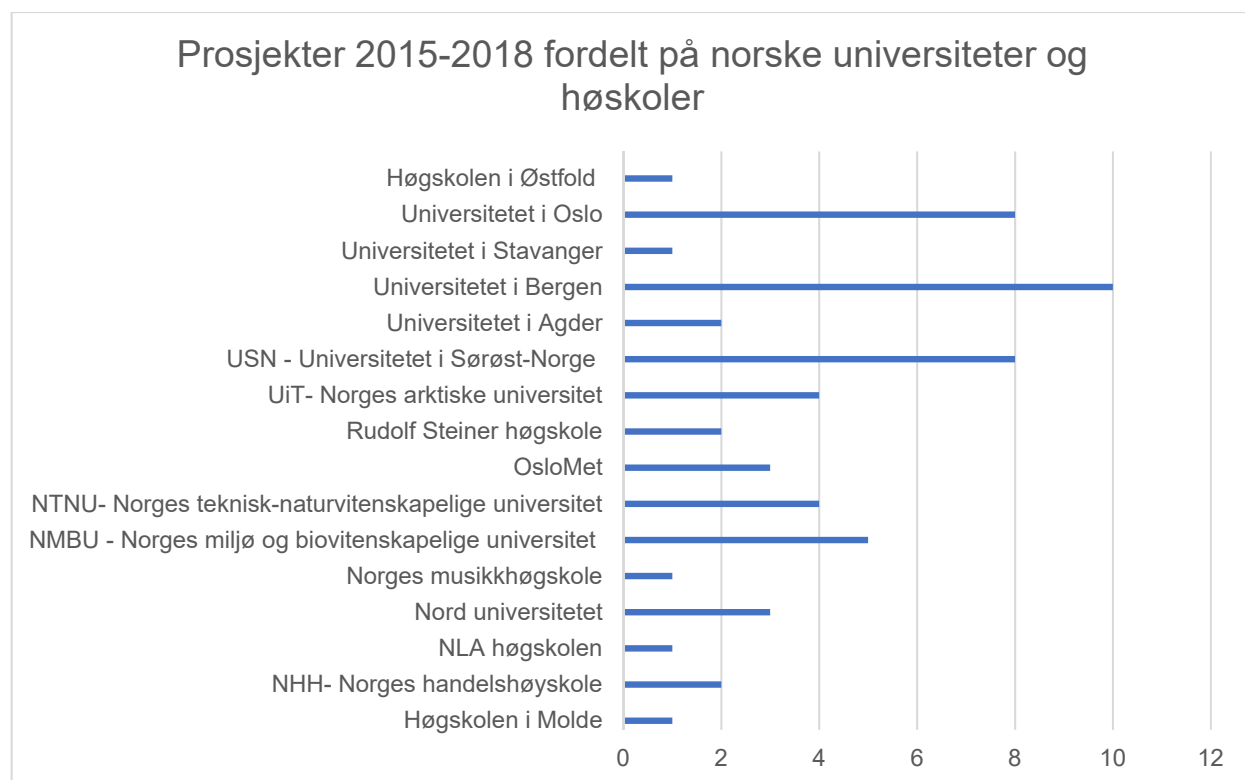
Samlet sett består porteføljen per 2018 av totalt 56 prosjekter hvorav 37 er langvarige prosjekter med tre eller fireårs tildeling, og 19 er kortvarige prosjekter med toårig prosjektperiode. **Figur 1** viser fordelingen på land på alle prosjektene i Eurasiaprogrammet i perioden 2015-2018. Mer enn en tredjedel av prosjektene har ukrainske hovedpartnere, mens Georgia og Armenia er de landene etter Ukraina som er best representert i porteføljen. Med unntak av Ukraina ser vi at porteføljen ellers er godt balansert mellom de ulike landene som Eurasiaprogrammet retter seg inn mot. Samtlige land er representert med prosjekter. Dette indikerer at informasjon om Eurasiaprogrammets støttemuligheter er tilgjengelig for relevante fagmiljø i Norge og Eurasia.

Eurasiaprogrammet har 16 ulike norske høyere utdanningsinstitusjoner som prosjekteiere i porteføljen. Slik det går fram av **Figur 2** er det god spredning i programmet med hensyn til ulike institusjoner og institusjonstyper. Samtlige av de norske universitetene har prosjekter i Eurasiaprogrammet og seks høgskoler har fått finansiert utdanningssamarbeid med Eurasia. Universitetet i Bergen (UiB) har flest prosjekter med ti utdanningssamarbeid. Universitetet i Sørøst-Norge (USN) har en stor andel av prosjektporteføljen med åtte prosjekter, mens Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) har fem prosjektsamarbeid i Eurasiaprogrammet. Porteføljen viser god institusjonell spredning og indikerer at Eurasiaprogrammet er interessant for brede fagmiljø over hele landet.

Figur 1: Prosjektsamarbeid i Eurasiaprogrammet 2015-2018 fordelt på hovedpartners land

Figur 2: Prosjekteiere i Eurasiaprogrammets 56 prosjekter

2 Måloppnåelse og resultater

I denne delen av årsrapporten skal vi se nærmere på prosjektenes resultatrapportering med henblikk på programmets målsetninger. Den overordnede målsetningen for Eurasiaprogrammet er å bidra til å fornye og internasjonalisere høyere utdanning i samarbeidslandene. Denne målsetningen er videre operasjonalisert i de åtte delmålene (*objectives*) presentert på side 2.

Vi vil benytte delmålene til å strukturere denne delen av rapporten. Formålet er å diskutere rapporteringsdataene med henblikk på måloppnåelse. I de tilfellene der er målene delvis overlappende og de samme dataene benyttes til å belyse resultatene vil disse behandles under ett.

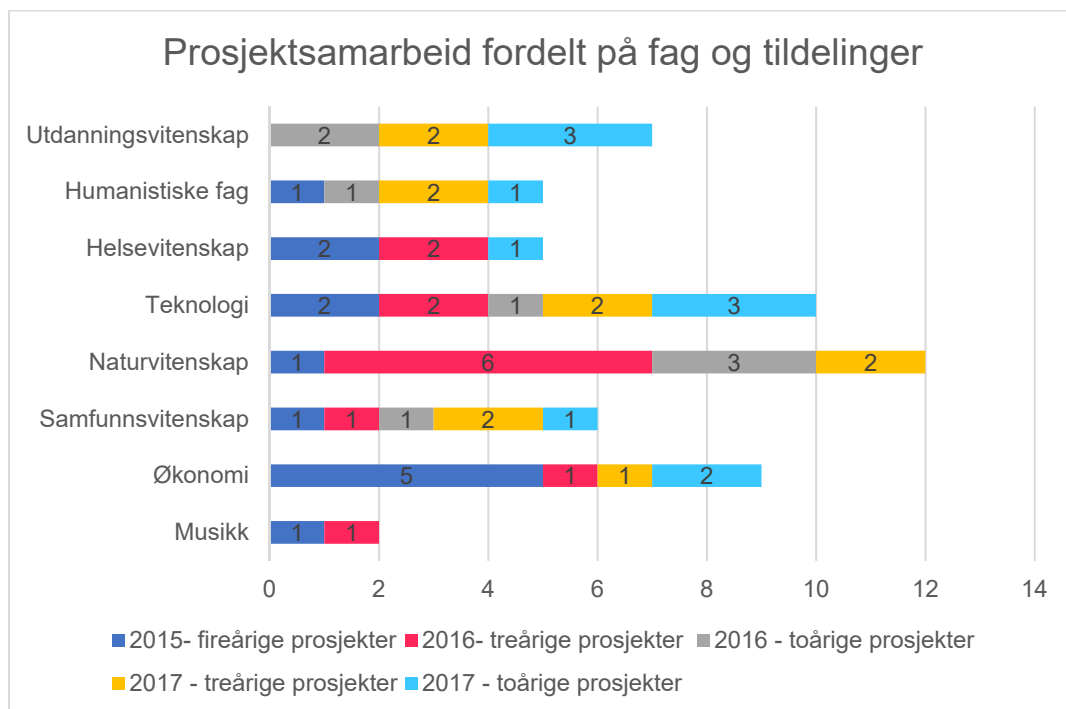
2.1 Langsiktige samarbeidsrelasjoner mellom høyere utdanningsinstitusjoner i Norge og Eurasia

Målsettingen om «Langsiktige samarbeidsrelasjoner (...)» er vanskelig å måle direkte ettersom det kun vil vise seg over tid hvorvidt samarbeidene vil fortsette etter at prosjektperioden er over. Vi kan likevel benytte noen informasjonskilder som indikatorer på sannsynligheten for en slik varighet.

En viktig faktor for å sannsynliggjøre langsiktig samarbeid er forankringen i fagmiljø og faglige interesser. **Figur 3** viser en oversikt over fagene representert i Eurasiaporteføljen. Vi ser her at det er flest naturvitenskaplige prosjektsamarbeid, etterfulgt av teknologi og økonomi. Oversikten viser at denne fordelingen har bygget seg opp over tid. I tildelingen til treårige prosjekter i 2016 fikk naturvitenskapene en stor del av prosjektstøtten, mens økonomifaget hadde stor uttelling i 2015. Vi ser også at utdanningsvitenskap har gjort seg mer gjeldende i Eurasiaprogrammet fra 2016 og fremover.

I evalueringen av prosjektsøknader brukes faglig komplementaritet og gjensidige interesser som faktorer som kan sannsynliggjøre varigheten i utdanningssamarbeidet. I tillegg må samtlige prosjekter vise hvordan deres satsing er forankret i de institusjonelle strategiene ved sine utdanningsinstitusjoner. Denne informasjonen brukes til å evaluere bærekraft og kvaliteter ved partnerskapet i søknaden. Her er det viktig at prosjektet ikke utelukkende er basert på samarbeidslandenes behov, men også viser de norske fagmiljøenes interesse for å inngå i samarbeidet. Dette baserer seg på en antakelse om at kapasitetsbyggingsprosjekter der det norske fagmiljøet utelukkende inngår i en hjelperrolle vil ha kortere varighet enn samarbeid bygget på gjensidige faglige interesser. **Tekstboks 1** viser hvordan slike komplementære interesser danner utgangspunkt for en stegvis oppbygging av et regionalt akademisk nettverk i Eurasia i denne programperioden.

Figur 3: Utdanningssamarbeidenes fagfelt i Eurasiaprogrammet

En betydelig del av Eurasiaprogrammets prosjektmidler går til felles utvikling og implementering av nye kurs. I programmet er det 143 planlagte kurs. Per 2018 er 108 kurs under utvikling og implementering i Eurasiaprogrammet. Kun to av de planlagte kursene er avlyst. **Figur 4** viser at hovedandelen av disse kursene blir utviklet for masternivået. Ph.d.-kursene utgjør den minste andelen av kursene som utvikles med finansiering av Eurasiaprogrammet. Kursene varierer i størrelse fra 2 studiepoeng til 240 studiepoeng (som tilsvarer et profesjonsstudium). Hovedandelen av kursene, 69 av totalt 108 kurs, har en størrelse på mellom 5 til 10 studiepoeng. Kursene regnes som varige resultater av samarbeidet som kan benyttes etter at prosjektperioden er over.

Flere av samarbeidene inneholder også digitale satsinger. Et eksempel på dette er samarbeidet mellom NMBU og Belarusian State University innenfor dataanalyse i livsvitenskapene innrettet mot master- og ph.d.-studenter.¹ Kurset de utvikler sammen er basert på video og e-læring med tanke på at kurset fortsatt skal kunne brukes etter prosjektet er avsluttet. Slike digitale løsninger kan bidra til å skape varige resultater og ringvirkninger.²

Samtlige toårige prosjekter fra 2016 oppgir i sluttrapporten at de har planer om videre samarbeid. Samlet sett ser prosjektporteføljen ut til å ligge godt an med tanke på å stimulere til langsiktige institusjonelle samarbeid og varige resultater. Hvorvidt intensjonene om videre samarbeid realiseres kan imidlertid ikke slås fast før noen år etter at prosjektene er avsluttet.

¹ CPEA-LT-2016/10126- Multidisciplinary graduate and post-graduate education in big data analysis for life sciences

² Se <https://www.youtube.com/watch?v=p0GXsC1JGqI> som eksempel på e-læringskurs tilgjengelig fra prosjektet.

Tekstboks 1:

BioDATA - Biodiversity Data for Internationalisation in Higher Education (CPEA-LT-2017/10049).

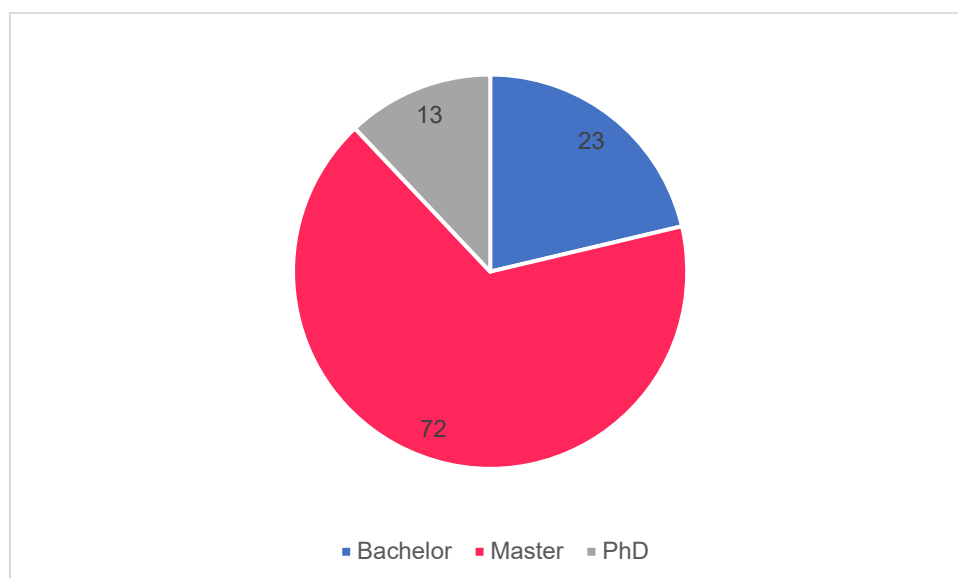
A network cooperation among University of Oslo, Academy of Sciences of the Republic of Tajikistan (TJ), the National Academy of Sciences (BY), National academy of Sciences of Belarus for Biological Resources" (BY), National Agrarian University (ANAU) (AM) and Karazin Kharkiv National University (UA).

Prosjektets målsetning er å utvikle digitale ferdigheter for lærere og studenter i Eurasia innen biologi. Disse ferdighetene er ikke en del av utdanningen for biologistudenter i regionen. Samtidig er dette avgjørende kunnskap for å kunne ta del i internasjonale samarbeid på feltet. En viktig del av prosjektet er derfor «training of trainers» i partnerlandene.

UiOs faglige interesser for dette området er knyttet til dokumentasjon av biodiversitet og det vitenskapelige miljøets interesse av å bevare de naturhistoriske samlingene i de tidligere sovjetområdene. Disse samlingene, samt muligheten for å foreta feltarbeid i andre naturområder utenfor Norge, var viktige forsknings- og utdanningsinteresser for UiO.

BioDATA bygger på en toårig prosjektfinansiering fra Eurasiaprogrammet i 2016. Her bygget UiO opp et samarbeid med Tadsjikistan som ble utvidet med tre nye samarbeidsland i BioDATA prosjektet fra 2017. Dette er et eksempel på hvordan et mindre toårig prosjekt på 300 000 NOK kan danne en plattform for å utvikle et regionalt nettverk av utdannings- og forskningsrelasjoner som bedrer kvaliteten i biologiutdanningen i Eurasia og Norge, bidrar til å bevare viktige naturhistoriske samlinger og gir studenter og forskere i Eurasia tilgang til internasjonale akademiske nettverk.

Figur 4: Utviklede kurs fordelt på utdanningsnivå

2.1.1 Synergier med Erasmus + global mobilitet

En betydelig utfordring for langvarige samarbeidsrelasjoner er å opprettholde aktivitet etter at midlene fra Eurasiaprogrammet tar slutt. Selv om Diku har lagt til rette for at langsiktige prosjekter fra 2015 og 2016 kan søke tilleggsfinansiering, er tilgjengelige midler begrenset. Flere Eurasia-prosjekter har søkt andre finansieringskilder, og da spesielt på europeisk nivå.

Diku oppfordrer prosjektene til å gjøre dette, og arbeider kontinuerlig for å bedre utnytte synergier mellom nasjonale og europeiske virkemidler. For Eurasiaprogrammet er det et særlig potensial for å kombinere prosjektene med Erasmus+ global mobilitet, og å kunne utvide og videreføre prosjektsamarbeidet gjennom Erasmus+ kapasitetsbygging. Disse tiltakene prioriterer nærområdene til EU som inkluderer Eurasia-regionen. Dette betyr at det er relativt store budsjetter og rikelig med midler tilgjengelig sammenliknet med andre regioner.

Flere av prosjektene benytter seg av Erasmus+ global mobilitet til å finansiere studentmobilitet innenfor prosjektene. Mobilitetsstipend kan brukes til å komplementere Eurasia-prosjektene og sørge for at flere studenter og ansatte kan delta i prosjektsamarbeidet mellom institusjonene. En slik finansiering kan også styrke bærekraften i samarbeidet gjennom å etablere varige avtaler og ordninger for overføring av studiepoeng mellom institusjonene, og sørge for bedre oppfølging av studenter. Videre ser vi at enkelte fagmiljø bruker Erasmus+ global mobilitet som et springbrett til å søke støtte fra Eurasiaprogrammet.

Ti pågående Eurasia-prosjekter og ett nytt prosjekt søkte om støtte til student- og/eller ansattmobilitet gjennom Erasmus+ global mobilitet i 2019. Av disse fikk syv prosjekter støtte gjennom fem Erasmus+ søknader. Se oversikt i **tabell 1** under. I 2018 var det åtte prosjekter som søkte, hvorav seks fikk støtte gjennom fem søknader. Vi ser altså en økning i interessen for Erasmus+ blant Eurasia-prosjektene, noe vi i anser som gledelig. Det var likevel ikke flere søknader med Eurasia-prosjekter som fikk støtte, noe som må tilskrives økt konkurranse i Erasmus + global mobilitet i 2019.

Tabell 1: Deltakelse i Erasmus+ global mobilitet 2019

Eurasia projektnr.	Institusjon	Land	Resultat
<i>CPEA-2015/10119</i>	UiB	Ukraina	støttet
<i>CPEA-ST/10058 og CPEA-ST-2019/10007</i>	NLA	Kirgisistan	støttet
<i>CPEA-LT-2016-10092</i>	UiT og NMBU	Armenia	støttet
<i>CPEA-2015/10005 og CPEA-LT-2017/10004</i>	Nord Universitet	Ukraina	støttet
<i>CPEA-2015/10035</i>	USN	Kirgisistan	støttet
<i>CPEA-LT-2016/10082</i>	UiB	Kasakhstan	ikke støttet
<i>CPEA-LT-2016/10094</i>	UiO	Ukraina	ikke støttet
<i>CPEA-2015/10013</i>	NMBU	Ukraina	ikke støttet
<i>CPEA-2015/10035</i>	USN	Georgia	ikke støttet
<i>CPEA-LT-2016/10137</i>	UiT	Kirgisistan	ikke støttet

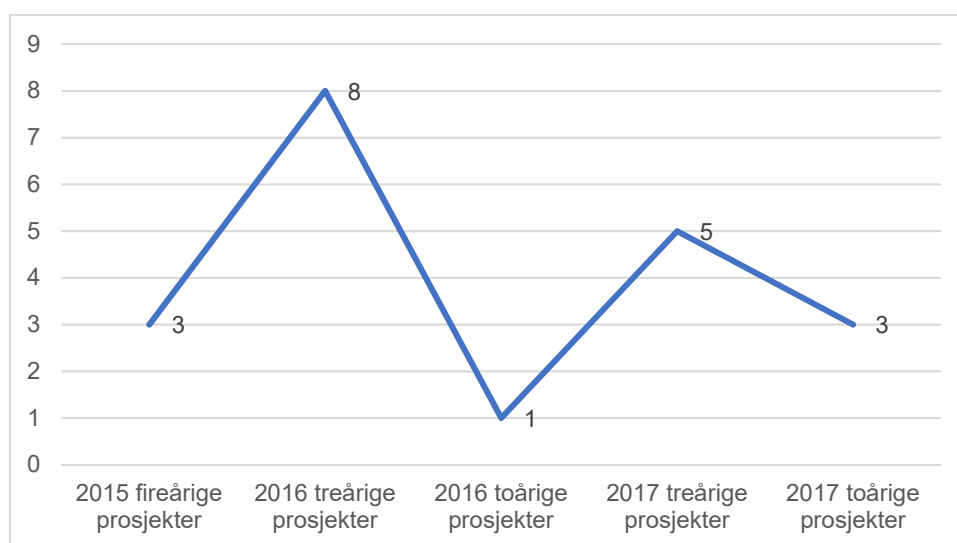
Også innenfor Erasmus+ kapasitetsbygging ser vi flere synergier med Eurasiaprogrammet. Water Harmony-prosjektet³ fikk i 2016 støtte gjennom Erasmus+. Dette har gitt muligheten til å bygge videre på Eurasia-prosjektet, og ekspandere til nye partnere utenfor regionen. Andre Eurasia-prosjekter har også søkt om midler fra Erasmus+ kapasitetsbygging.

2.2 Regionalt samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner i samarbeidslandene

Eurasiaprogrammets mål om regionalt samarbeid har stimulert flere bilaterale samarbeid til å utvide sitt nedslagsfelt til flere land og institusjoner i regionen (se **tekstboks 1**). Dette har også medført regional student og ansattmobilitet. Prosjektene i Eurasiaprogrammet har 220 nettverkspartnere per 2018. En gjennomgang av prosjektenes nettverkspartnere viser at 20 av 56 prosjekter har nettverkspartnere i et annet land i Eurasia enn hovedpartner. Tjue prosjekter i porteføljen har med andre ord en innretning som muliggjør systematisk regionalt samarbeid. Det er prosjektene med lengst tidsramme og finansiering som har flest regionale nettverkspartnere. **Figur 5** viser at de første tildelingen av prosjektstøtte i 2015 hadde færrest regionale samarbeid av de langsiktige prosjektene med tre av tretten prosjekter. I 2016-tildelingen av langsiktige prosjektmidler hadde hele åtte av tretten prosjekter regionalt samarbeid, mens i 2017 hadde fem av elleve prosjekter regionale nettverkspartnere.

Figur 8 viser at universiteter og forskningsentre dominerer som nettverkspartner i samarbeidene. Dette innebærer at de regionale effektene av samarbeidene i første rekke vil komme utdannings- og forskningssektoren til gode i kraft av kunnskaps- og nettverksutvikling. Dette er i overensstemmelse med målsetningen i programmet. Dette utelukker imidlertid ikke viktige samfunns effekter utover utdanningssektoren ettersom studentenes kunnskap oppdateres og styrker kompetansen de senere tar med seg til arbeidsmarkedet.

Figur 5: Prosjekter med regional nettverkspartner i andre land i Eurasia per utlysning

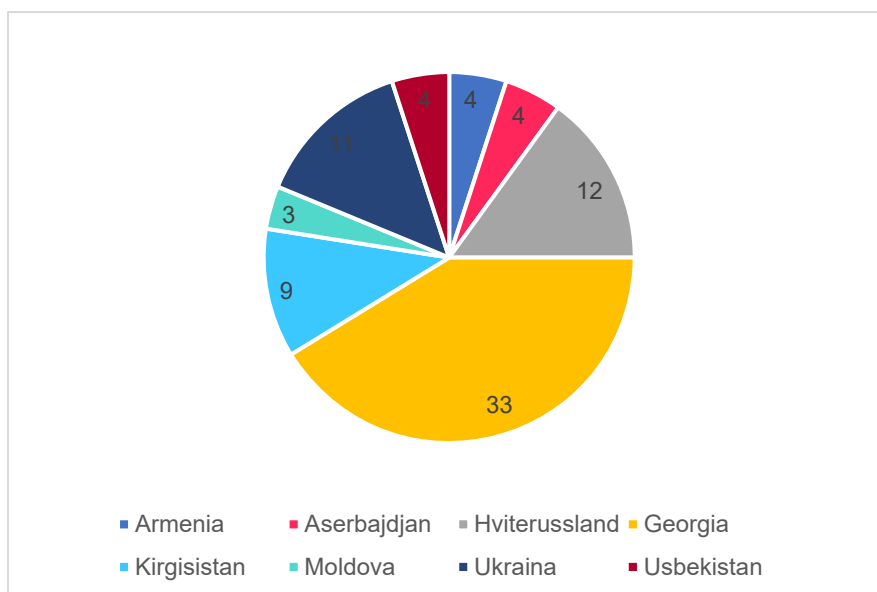

³ CPEA-2015/10036

De regionale samarbeidene mellom høyere utdanningsinstitusjoner avføder regional student- og ansattmobilitet. 79 studenter fra Eurasia har hatt studieopphold i et annet land i regionen mellom 2016-2018. **Figur 6** viser at Georgia er det landet som har mottatt flest av disse studentene etterfulgt av Hviterussland og Ukraina. ⁴ Kirgisistan har sendt flest studenter til Georgia. Hviterussland har hatt flest regionale studentopphold etter Georgia, etterfulgt av Ukraina. Gitt at Ukraina har en betydelig andel av prosjektene i porteføljen kunne en kanskje ha forventet at dette landet ville hatt en større andel av den regionale studentmobiliteten. Samtidig ser vi at Georgia er et attraktivt besøksland også i student- og ansattmobilitet fra Norge (se **Figur 16**).

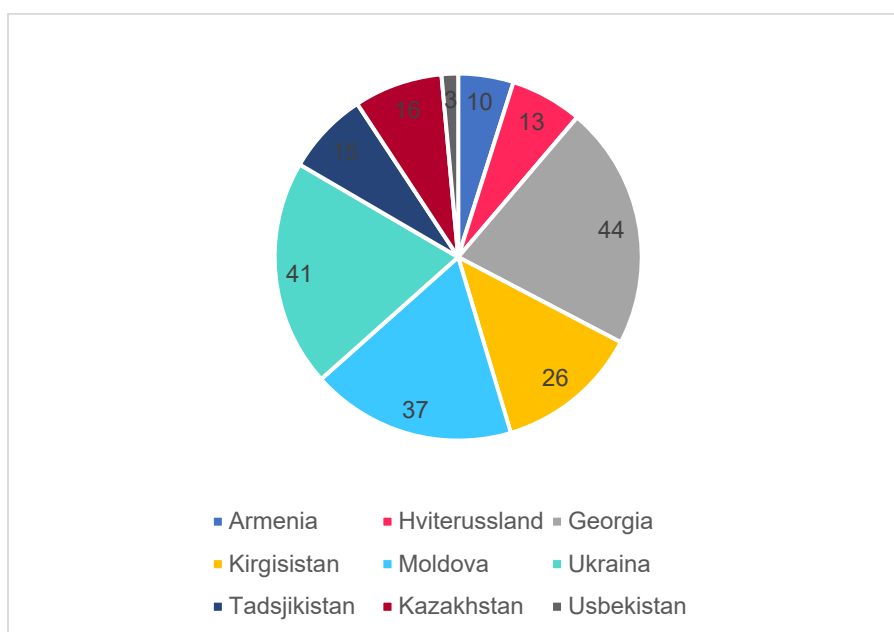
Regional ansattmobilitet er betraktelig større enn regional studentmobilitet. Hele 205 ansatte har reist til andre land i regionen gjennom prosjektsamarbeidet. **Figur 7** viser hvilke land disse har reist til. I likhet med den regionale studentmobiliteten er Georgia det best besøkte landet (44 ansatte) tett etterfulgt av Ukraina (41 ansatte) og Moldova (37 ansatte). Ansattmobiliteten er ikke bare større, men også jevnere fordelt mellom de ulike landene i Eurasiaregionen sammenlignet med regional studentmobilitet. Det virker til å være et potensiale for å øke andelen studentmobilitet i de regionale samarbeidene. Vi kan imidlertid slå fast at forventningene og mulighetene til regionalt samarbeid nedfelt i målformuleringen for denne programperioden blir benyttet i mange prosjekter.

Figur 6: Regional studentmobilitet til land i Eurasia: Antall studenter (2016-2018)

⁴ Selv om Usbekistan ikke inngår i de samarbeidslandene som Eurasiaprogrammet retter seg inn mot, er landet inkludert i oversikten ettersom det tilhører Eurasiaregionen.

Figur 7: Regional ansattmobilitet til land i Eurasia: Antall ansatte

Diskusjonen over tar utgangspunkt i regionalt samarbeid over landegrensene. Men tilbakemeldinger fra prosjektene viser at det i mange tilfeller er betydelige positive ringvirkninger også av samarbeid mellom institusjoner fra samme land. Et eksempel er samarbeidet mellom kirgisiske utdanningsinstitusjoner innen rammen av prosjektet *Sustainable tourism*. Gjennom prosjektet har de deltagende institusjonene blitt bedre kjent med hverandres fagmiljøer og opprettet samarbeid som går ut over de rene prosjektaktivitetene.

Når den fysiske avstanden mellom institusjonene er mindre og de opererer innenfor det samme nasjonale regelverket, kan det være lettere å få til et varig samarbeid og å ta i bruk kurs og andre verktøy utviklet gjennom prosjektet på tvers av institusjonene. En potensiell utfordring kan være at nærliggende institusjoner konkurrerer om de samme studentene og at dette kan vanskeliggjøre deling og samarbeid. Diku har pr. i dag ikke informasjon som tyder på at dette er et utbredt problem i prosjektene.

2.3 Utvikling og gjennomføring av utdanningsprogram som blir oppfattet som relevante for behovene i samarbeidslandene, blant annet for arbeidsmarkedet / Nærmere kobling mellom utdanning og arbeidsliv i samarbeidslandene

I søknadsskjemaet bes søkerne opplyse om hvilke utviklingsbehov samarbeidet retter seg mot og hvilke målgrupper de har. Dette spørsmålet må være godt besvart for å få støtte fra programmet. Behov for kompetanse på bestemte fagområder eller utvikling av fagtilbud som kan lette overgangen til arbeidsmarkedet er eksempler på behov som søkes dekket av Eurasiaprogrammets prosjekter.

Samarbeidet mellom Norges Musikkhøgskole og Tbilisi State Conservatory har for eksempel et mål om å gi flere muligheter for musikkstudenter til å livnære seg etter endt utdanning gjennom et masterkurs i musikkpedagogikk og en mastergrad i musikkteknologi. Dette er viktig kompetanse som gjør det mulig for utøvende musikere å jobbe som musikkklærere eller produsenter. Dette styrker deres muligheter til å gjøre musikken til et levebrød. Samtidig vil det også kunne bedre musikkopplæringen i skolen og styrke musikkproduksjonen i kultursektoren.⁵

Det kanskje mest ambisiøse prosjektet i porteføljen er oppbygningen av et nytt profesjonsstudium i Moldova for å styrke synshelsen i befolkningen. Moldova mangler optikere, og gjennom prosjektsamarbeidet *Moldova – Norwegian collaboration program in optometry (...)* er nå de aller første optikerstudentene under utdanning i Moldova. Her er samarbeidsprosjektet med på å etablere en helt ny yrkesgruppe i Moldova som vil kunne gi nødvendig hjelp til svaksynte i befolkningen. Et annet eksempel som viser hvordan Eurasiaprogrammet bidrar til å ta tak i konkrete samfunnsutfordringer i samarbeidslandene er prosjektsamarbeidet mellom UiB og institusjoner i Moldova, Hviterussland og Armenia innenfor oral patologi (se **tekstboks 2**).

Tekstboks 2:

Collaboration for education and research in oral pathology between Norway, Moldova, Belarus and Armenia (CPEA-LT-2016/10106)

Prosjektet har som målsetning å etablere et felles standardisert pensum i oral patologi blant deltakende institusjoner, samt styrke kunnskapen om oral patologi innenfor tannlegestudiet i samarbeidslandene. I Eurasia er det lite fokus på oral patologi i tannlegeutdanningen. Dette betyr at pasienter må til spesialister, selv for relativt enkle undersøkelser. Dette er både dyrt og ineffektivt, og bidrar til et dårligere helsetilbud. Dette er spesielt alvorlig siden munnkreft blir mer og mer utbredt.

Prosjektet har allerede utviklet og gjennomført et nytt kurs i oral patologi i Moldova, og er i ferd med å gjøre det samme i Armenia og Hviterussland. I tillegg utvikler prosjektet for øyeblikket to digitale kurs innenfor samme tema. Studentmobilitet, både på master og PhD-nivå er en viktig bestanddel i prosjektet, og skal bidra til å øke kunnskapsnivået om oral patologi i Eurasia. Videre involverer prosjektet mye ansattmobilitet, samt flere workshops og seminarer. Det er også lagt opp til å øke bevisstheten blant tannleger og befolkningen mer generelt rundt oral patologi og viktigheten av tidlig diagnose. Dette skal gjøres blant annet gjennom tett samarbeid med tannleger i Moldova, og skalte «awareness days» som har blitt dekket både i aviser og på riksdekkende tv i Armenia.

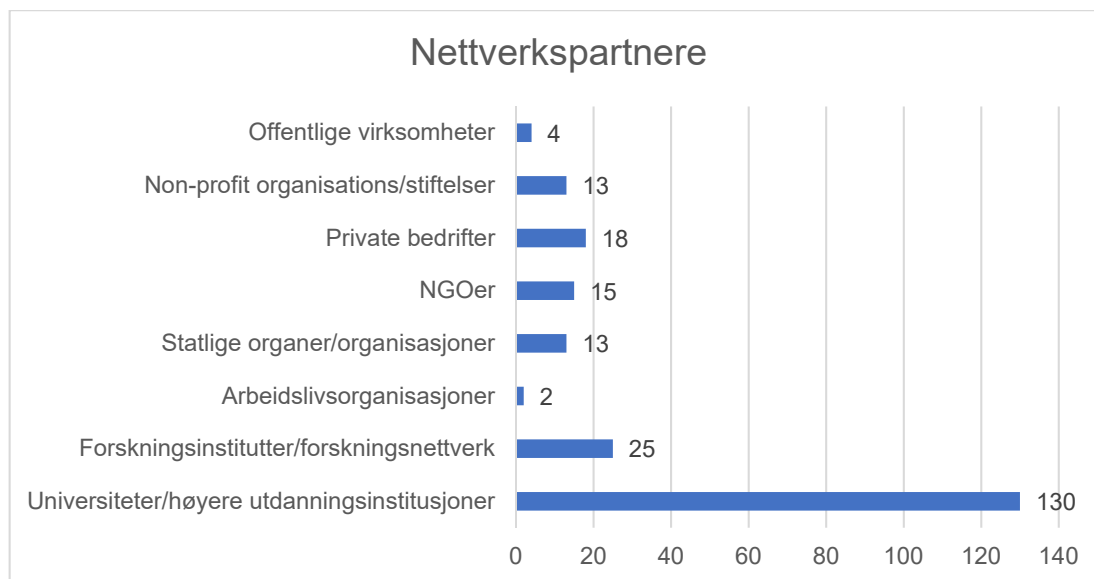
I 2019 fikk prosjektet innvilget 800 000 NOK i tilleggsfinansiering til å videreutvikle prosjektet med tettere samarbeid med private tannlegeklinikker i Eurasia-landene samt workshops hvor deltakere fra Eurasia-landene trenes opp i testing av vanlige munnsykdommer.

Figur 8 viser at nettverkspartnere i prosjektene i overveiende grad er andre universiteter og forskningssentre. Hele 155 av 220 nettverkspartnere tilhører denne kategorien institusjoner.

⁵ CPEA-2015/10004: Bridging the Gap - Qualifying Music Students for a Changing Music Profession, Norges musikkhøgskole og Tbilisi State Conservatory (GE).

Samarbeidene er forankret i akademiske nettverk. Fordelen med slike regionale utdanningsnettverk er at flere studenter og ansatte får tilgang til læringsressursene i prosjektene. Effektene av samarbeidet får dermed større nedslagsfelt og regional spredning. Samarbeidet kan også styrke de akademiske nettverkene innenfor bestemte fag og kan danne basis for forskningssamarbeid og forskningssøknader. Mange av nettverkssamarbeidene bygger på tidligere bilaterale prosjekter og representerer således en ekspansjon av allerede etablerte samarbeidsrelasjoner.

Figur 8: Nettverkspartnere og institusjonstyper representert i Eurasiaprogrammet

Arbeidslivspraksis eller kontakt med arbeidslivet via casestudier og studentoppgaver er viktige kontaktpunkter mellom utdanning og arbeidsmarked. 43 studenter har i 2018 hatt mobilitet i tilknytning til arbeidslivspraksis. 8 av disse er norske studenter, de resterende er fra Eurasia. Dette er en økning sammenlignet med 2017 der 20 studenter hadde praksis som del av sitt studieopphold. Så langt i programperioden har 63 studenter hatt praksisopphold.

Tekstboks 3 er et utdrag fra 2018-rapporten til et samarbeid innenfor økonomi i offentlig sektor som viser hvordan forretningsvirksomhet og offentlig virksomhet ble benyttet som del av et praksiskurs for ukrainske studenter i Norge. De norske studentene hadde et lignende opplegg i Ukraina. Mange av samarbeidsprosjektene har nettverkspartnere og undervisningsopplegg som styrker kontakten med arbeidslivet. Selv om andre forskningssentre og universiteter dominerer som nettverkspartnere er hele 65 offentlige og private organisasjoner involvert i de 56 prosjektene i programporteføljen. Seks av sju 2016-prosjekter som har levert sluttrapporter i 2018 melder at prosjektene hadde ringvirkninger utenfor rammene av det akademiske samarbeidet. I hovedsak handler dette om å skape kontakt mellom academia og offentlige/private organisasjoner ved at representanter for disse aktørene har vært tilstede på gjesteforelesninger eller sommerskoler. I to av de toårige prosjektene fra 2016 inngikk lokale skoler og lokale NGO'er som aktive deltakere.

Samlet sett bidrar Eurasiaprogrammet til å skape kontaktflater og samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og arbeidsmarked i regionen og i Norge. Samtidig ser Diku at det er et potensiale til å sterkere involvere næringsliv og andre private og offentlige organisasjoner

i samarbeidene. Vi ønsker også å vite mer om hvilke kvaliteter slike nettverkspartnere bringer med seg og graden av deres involvering i prosjektene.

Tekstboks 3: Business practice in Norway

“A one-week business practice course was held during the first week of August. In 2018, 14 students from Ukraine arrived to Bodø. The majority of them were from the main partner-university KNU (10), and other students come from ChNU (3) and a student (1) from a new Ukrainian partner institution – NUUA member Petro Mohyla Black Sea National University. This year program was tailored into two courses that suggested participation on the master and for the first time on bachelor level. The offer of the bachelor level course aimed to promote a joint Master of Science degree among Ukrainian students. At NU, students studied Norwegian economy restructuring, Business Index North, management control, new public management and performance management gave students a firm background to explore Norwegian business from practice. Also students visited Nordland county council, where they got an understanding of council’s tasks and master plan of county’s development along with budgeting nuances on a regional level. Meløy utvikling together with Glomfjord industripark showed an example of successful implementation of the municipal restructuring program, while Nordland Aviation museum and IRIS Salten gave insights how public services are organized in Norway. Upon completion students received a record transcript with awarded 5 ECTS.”

Utdrag fra årsrapport 2018 for CPEA- 2015/10005: *Norwegian-Ukrainian cooperation in Public Sector Economy Education: Accounting, Budgeting and Finance (NUPSEE)*, et samarbeid mellom Nord universitet og Taras Shevchenko National University of Kyiv (UA)

2.4 Mer forskningsbasert, studentaktiv og internasjonalt orientert undervisning ved institusjonene i samarbeidslandene

Utdanningsinstitusjonene i Eurasia-regionen har en strukturav fra sovjettiden der utdannings- og forskningssystemet institusjonelt sett skilte forskning fra utdanning. Forskning har dermed ikke i særlig grad inngått som praktisk del av utdanningsløpet. Mange av de høyere utdanningsinstitusjonene i Eurasia har vært preget av tradisjonell klasseromsundervisning med lite studentaktive læringsformer. **Figur 4** viser at masterkurs dominerer kursutviklingen i Eurasiaprogrammet. Dette utdanningsnivået innebærer forskningsarbeid for studentene ved norske utdanningsinstitusjoner, en forventning som de norske partnerne tar med seg inn i samarbeidet med de eurasiske utdanningsinstitusjonene i felles kursutvikling. Gjennom prosjektene og i kraft av studentutveksling får studentene oppleve nye former for læring, en annerledes akademisk kultur og andre forventinger til studentrollen.

I tillegg kobles forskning og utdanning eksplisitt i mange av prosjektene. 31 studenter har hatt mobilitetsopphold i tilknytning til workshoper eller konferanser så langt i programperioden, mens hele 179 studenter har deltatt på sommerskoler der forskning og ny kunnskap har vært viktige bestanddeler. Sommerskolen «Extremophiles from Biology to

Biotechnology” ble arrangert 19.-25. august i Usbekistan i 2018. I tillegg til at studentene presenterte sine studentoppgaver inneholdt sommerskolen et todagers praktisk kurs som omhandlet interaksjon mellom plantemikrober og deres fordelaktige egenskaper (CPEA-LT-2016/10095). Åtte studenter har hatt datainnsamling som formål for sitt studieopphold. Til sammen har 218 studenter så langt i programperioden gjennomført mobilitetsopphold med undervisningsformer der forskning inngår.

En rekke av prosjektsamarbeidene har arbeidet systematisk for å styrke engelskferdigheter blant studenter og ansatte for å bedre mulighetene for varige samarbeid. Denne språkkunnskapen er avgjørende for de vitenskapelig ansatte for å kunne orientere seg i ny forskning og delta i internasjonale akademiske fora. Dette muliggjør en mer internasjonalt orientert undervisning for de eurasiske høyere utdanningsinstitusjonene. I et av prosjektene vi besøkte i Jerevan i september 2018 så vi at samarbeidet også hadde ringvirkninger på institusjonsnivå. Samarbeidet mellom Armenian National Agrarian University (ANAU) og UiT satset på små forskningsprosjekter for studenter i lab (se **tekstboks 4**).⁶ Interessen blant studentene for disse kursene var voksende, og denne pedagogiske tilnærmingen representerte noe nytt i utdanningen ved institusjonen. Dette arbeidet inspirerte institusjonsledelsen til å utvikle øvrig undervisning i en mer studentaktiv retning.

Tekstboks 4: Beskrivelse fra et bachelorkurs i mikrobiologi holdt i Armenia

“It’s an intensive hands-on theory and practical course providing basic theory course of bioinformatics, introducing students to the structure and principles of biological databases; providing students with knowledge for information retrieval from biological archives; teaching them DNA and protein sequence alignment; understanding sequence motifs/patterns. Practical tasks focused on the access to biological databases and archives of macromolecules; sequence analysis; identification of homologues and sequence alignments.”

Årsrapport 2018 - CPEA-LT-2016/10092 - Norway-Armenia cooperation in plant molecular biology and biotechnology for agricultural development

2.5 Videreutvikling av ledelse og administrasjon ved institusjonene i samarbeidslandene, inkludert erfaringsoverføring knyttet til Bolognaprosessen.

Majoriteten av prosjektene adresserer denne målsettingen indirekte gjennom samarbeid om studentmobilitet, utvikling av felles kurs og prosjektadministrasjon. For å få godkjent studieopphold ved partnerinstitusjonen må det utvikles avtaler og etableres enighet om prosedyrer, studiepoeng og systemer. Pengeflyt nødvendiggjør at en har en forståelse av regnskap og lovreguleringer på begge sider av partnerskapet. I kraft av disse praktiske problemstillingene blir partnerne bedre kjent med hverandres institusjoner og administrative føringer. For å lykkes må det utvikles ordninger som muliggjør flyt av studiepoeng, penger, studenter og ansatte mellom institusjonene. I all hovedsak er det gjennom disse tilpasningene at institusjonell utvikling i form av ledelse og administrasjon forgår. Flere av

⁶ CPEA-LT-2016/10092: Norway-Armenia cooperation in plant molecular biology and biotechnology for agricultural development

prosjektene har satt av penger til styrking av infrastruktur på partnerinstitusjonene gjennom innkjøp av teknisk utstyr til lab og fornyelse av bibliotek. Kun to av prosjektene i Eurasiaporteføljen har en hovedmålsetting om å utvikle administrasjon og støttetjenester ved institusjonene (se **tekstboks 5** og **tekstboks 6**).

Tekstboks 5: Samarbeid om bibliotekstjenester ved universiteter i Moldova

CPEA-2015/10014 *Modernisation of academic library services in Moldova* er et bibliotekssamarbeid mellom UiB og et nettverk av universitetsbibliotek i Moldova. Målet i prosjektet er å etablere et biblioteknettverk som i prosjektet skolerer i moderne bibliotekstjenester og funksjoner. Etableringen av et slikt samarbeidsnettverk vil muliggjøre videre samarbeid for universitetsbibliotekene i utviklingen av bibliotekstjenestene. Prosjektet har vært svært vellykket og mange av innleggene på prosjektets workshoper er gjort tilgjengelig via YouTube. Prosjektet rapporterer i 2018 at engelskkunnskapene blant bibliotekarene fra Moldova er betydelig forbedret gjennom samarbeidet. Dette vises ved at behovet for oversettelse under kursene har blitt mindre og flere bibliotekarere holder nå innlegg på engelsk.

Tekstboks 6: Samarbeid om akkreditering og opptakssystemer ved universiteter i Armenia

CPEA-LT-2017/10075 *NACAR - Norwegian-Armenian Cooperation in Admission and Recognition* samarbeider om å utvikle inntaksrutinene ved den armenske partnerinstitusjonen for å forbedre det administrative apparatet for internasjonal studentmobilitet med tanke på Bolognaprosessen. De armenske institusjonene ønsker mer internasjonal studentmobilitet. For å få dette til må de administrative systemene videreutvikles. NOKUT er nettverkspartner i prosjektet sammen med den armenske søsterorganisasjonen ArmEnic. Diku var tilstede på oppstartsmøtet til dette prosjektet i Jerevan september 2018. Prosjektet er særegent i programporteføljen, og vi følger derfor samarbeidet med ekstra interesse. Det er imidlertid for tidlig å bedømme progresjonen og resultater i prosjektet ettersom samarbeidet kun hadde pågått i seks måneder da prosjektet leverte sin årsrapport for 2018.

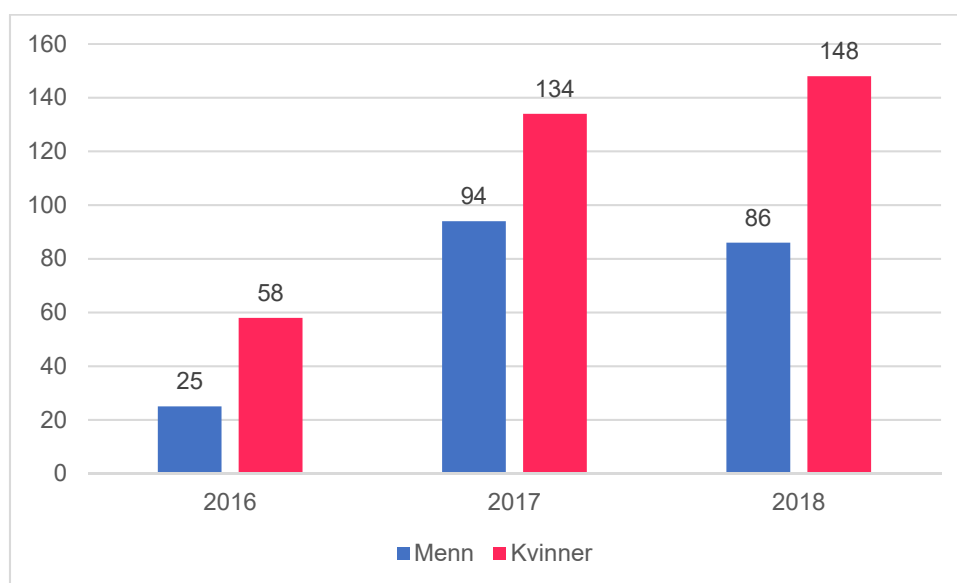
2.6 Økt utveksling av studenter og ansatte mellom samarbeidslandene og Norge /Større kjennskap til og interesse for kunnskap om forholdene i Eurasia-landene ved norske høyere utdanningsinstitusjoner

2.6.1 Studentmobilitet fra Eurasia til Norge

545 studenter fra Eurasia har hatt studieopphold i Norge så langt i programperioden. Majoriteten (340) av disse var kvinner. Dette er et trekk verdt å merke seg. **Figur 9** viser fordelingen mellom kvinnelige og mannlige studenter som reiser til Norge 2016-2018. De landene i Eurasia som sender flest kvinnelige studenter er Ukraina (140 studenter), Georgia

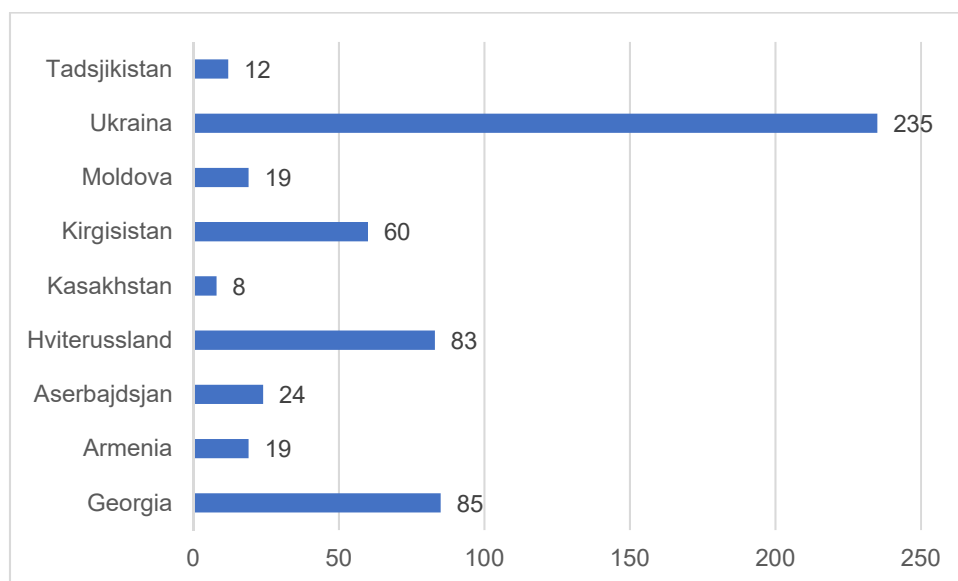
(70 studenter) og Hviterussland (44 studenter). Det gjennomgående mønsteret er imidlertid at nesten samtlige land sender flere kvinnelige studenter enn mannlige studenter på studieopphold i Norge. Ettersom kjønnsbalanse er et mål i innretningen av programmet ser vi at det kan være noe rom for forbedret kjønnsbalanse i studentmobiliteten til Norge ved å øke andelen av mannlige studenter. Unntaket er Tadsjikistan som hadde tre mannlige for hver kvinnelig utvekslingsstudent. Studentutvekslingen til Norge mellom 2016 og 2018 hadde flest masterstudenter (335 studenter), etterfulgt av bachelorstudenter (113 studenter) og ph.d.-studenter (97 studenter).

Figur 9: Studentmobilitet fra Eurasia til Norge fordelt på kjønn

Det aller meste av denne mobiliteten varer kortere enn tre måneder. Likevel har 69 studenter fra Eurasia vært i Norge på studieopphold som varer lengre enn tre måneder.

Figur 10: Studentmobilitet Eurasia – Norge (2016-2018)

Figur 10 viser at ukrainske studenter dominerer studentmobiliteten til Norge med 235 studenter så langt i programperioden. Dette er ikke uventet sett i lys av at Ukraina har den største prosjektandelen i Eurasiaprogrammet med 22 ukrainske institusjoner som hovedpartner. Georgia har sendt 85 studenter til Norge via sine åtte prosjektsamarbeid og Hviterussland har så langt hatt 83 studenter på studieopphold i Norge. Kirgisistan har også hatt et stort antall studenter i Norge. Armenia, som har syv prosjektsamarbeid som hovedpartner, har bare hatt 19 studenter i Norge. Her virker potensialet for studentmobilitet til å være større enn nivået per i dag, men vi vet lite om hva årsakene til dette kan være. Kasakhstan har bare hatt åtte studenter i Norge så langt i programperioden. Dette kan forklares med at Kasakhstan kun ganske nylig har fått prosjekter i programporteføljen.

2.6.2 Studentmobilitet fra Norge til Eurasia

Studentmobilitet fra Norge til Eurasia er noe lavere, men tallet er likevel høyt: 360 studenter fra Norge har hatt opphold i Eurasia mellom 2016 og 2018. Dette er områder som norske studenter i liten grad ville hatt studieopphold i dersom Eurasiaprogrammet ikke hadde eksistert. Målsetningen om å øke kunnskapen om denne regionen i Norge kan nås blant annet gjennom denne studentmobiliteten. Dette forutsetter imidlertid at det er studenter med norsk statsborgerskap eller betydelig tilknytning til Norge som reiser. Våre rapporteringsdata forteller ingenting om dette.

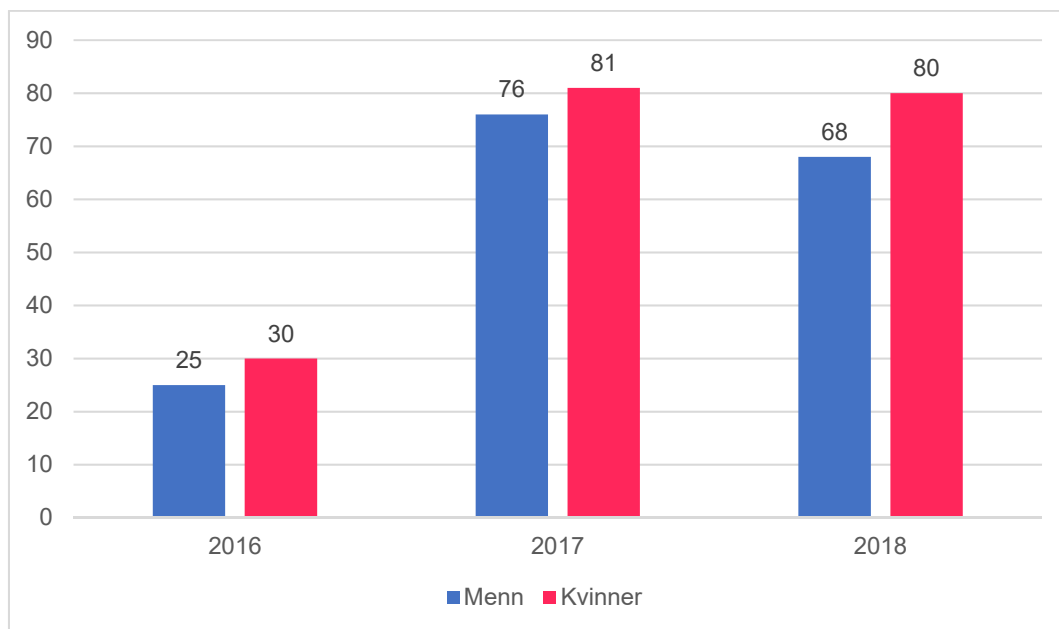
Kvinnelig studentmobilitet dominerer også blant de norske studentene, men **Figur 10** viser at det er jevnere kjønnsbalanse i den norske studentmobiliteten. Den største andelen var masterstudenter (293 studenter), deretter bachelorstudenter (50 studenter), og ph.d.-studentene utgjorde kun en liten del av denne mobiliteten med 18 studenter. Sammenlignet med tallene på studentmobilitet fra Eurasia er det færre ph.d.-studenter som reiser ut fra Norge til Eurasia med tanke på fordelingen mellom utdanningsnivå.

Mulige forklaringer på dette er at de norske stipendiatene er strategiske i sine valg av steder for forskningsopphold med tanke på faglig prestisje og fremtidig karriere. De velger

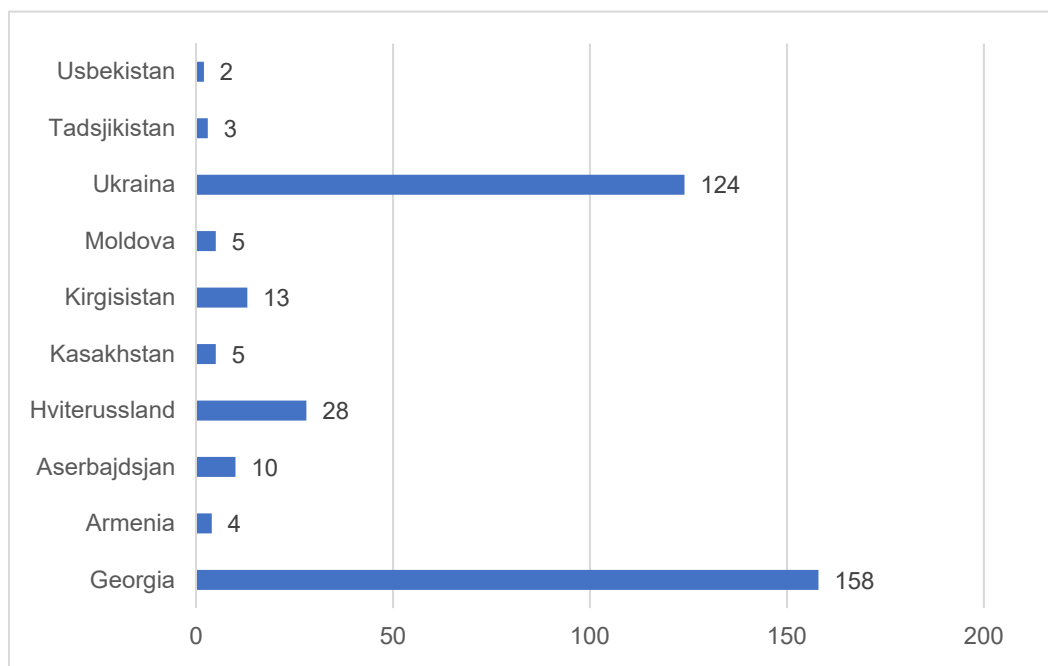
muligens å ha utenlandske studieopphold ved mer prestisjetunge akademiske institusjoner. Vi har også fått tilbakemelding fra noen av prosjektene at ph.d.-studentene har strengere tidsprioritering med tanke på ferdigstillelse av avhandling. At tallet er høyere blant ph.d.-studenter i Eurasia kan tyde på at Norge regnes som en god investering i deres karriereløp. Vi har imidlertid indikasjoner på at norske studenter blir inspirert av sine mobilitetsopphold. F.eks. rapporterer Norges musikkhøgskole at noen av bachelorstudentene som har hatt praksisopphold på skoler i Georgia gjennom prosjektet senere utformer masteroppgaver basert på disse erfaringene.

Figur 12 viser at 158 studenter fra Norge har hatt studieopphold i Georgia så langt i perioden. Ukraina har også en stor andel av denne mobiliteten der 124 norske studenter har hatt opphold. Ukraina og Georgia har en stor andel av denne mobiliteten og det er betydelig hopp ned til Hviterusland som tredje største land med 28 norske studenter. Dersom vi sammenligner studentmobiliteten mellom Norge og Eurasia ser vi at mobiliteten fra Eurasia har en jevnere fordeling med hensyn til land enn den norske mobiliteten. Den norske studentmobiliteten er så langt i programperioden i stor grad konsentrert rundt Georgia og Ukraina. Det er også slående at den norske studentmobiliteten til Georgia (158 studenter) er betydelig større enn den georgiske studentmobiliteten til Norge (85 studenter) (se **Figur 10** og **Figur 12**). Samtidig har alle samarbeidslandene i Eurasiaprogrammet hatt norske studenter på studieopphold i løpet av perioden. Det gjenstår å se om dette vil jevne seg mer ut imot slutten av programperioden.

Figur 11: Studentmobilitet fra Norge til Eurasia fordelt på kjønn

Figur 12: Studentmobilitet Norge - Eurasia fordelt på land (2016-2018)

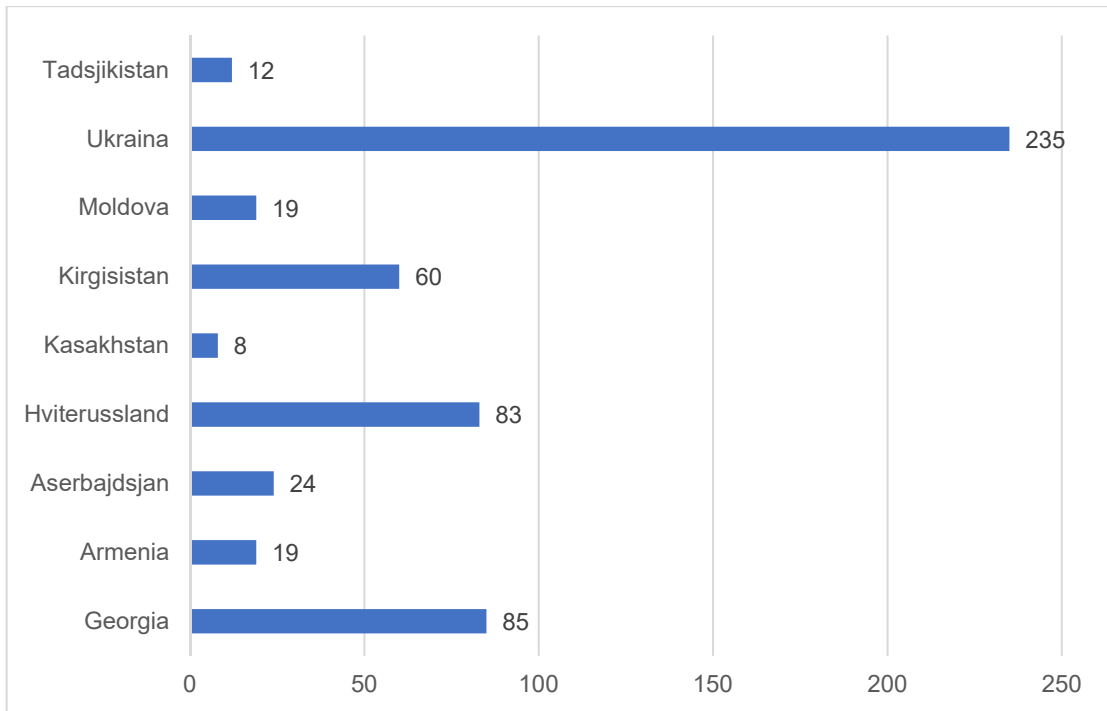

2.6.3 Ansattmobilitet Eurasia- Norge

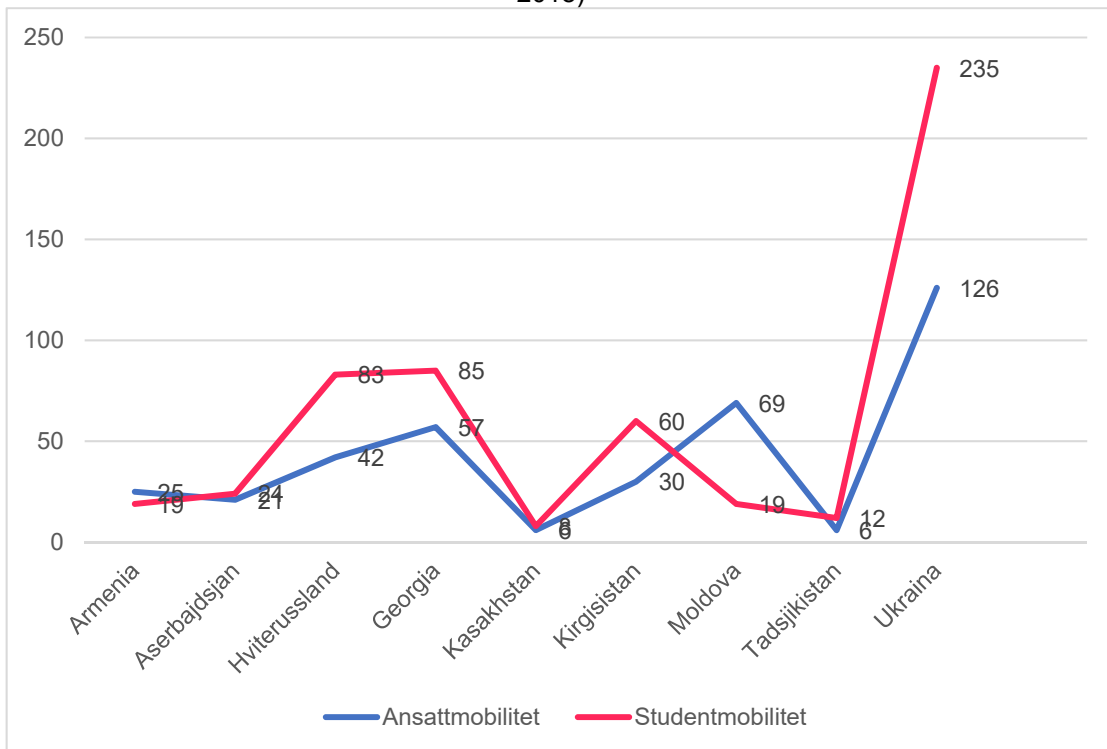
382 ansatte fra utdanningsinstitusjoner i Eurasia har hatt opphold i Norge i forbindelse med prosjektsamarbeid mellom 2016 og 2018. **Figur 13** viser at Ukraina har flest av disse oppholdene, etterfulgt av Moldova og Georgia. **Figur 14** viser forholdet mellom ansattmobilitet og studentmobilitet fra Eurasia til Norge. I all hovedsak ser vi at studentmobilitet er høyere enn ansattmobilitet, hvilket viser studentinvolvering i prosjektene. Dette er viktig med tanke på at studentene er en viktig målgruppe for programmet. Noen land har imidlertid mer ansattmobilitet enn studentmobilitet. Dette gjelder særlig Moldova som har over tre ganger så mye ansattmobilitet som studentmobilitet.

Noe av dette kan forklares ved at det ene prosjektet er i ferd med å bygge opp et helt nytt studium innenfor optikk og har nettopp innrullert en liten gruppe studenter. Hvorfor Moldova har betraktelig høyere ansattmobilitet sammenlignet med de øvrige landene er imidlertid noe som vi vil se nærmere på. Armenia har også relativt lave tall med tanke på studentutveksling sett i forhold til deres andel av prosjektsamarbeid. Det vil det også være interessant å se nærmere på årsakene til dette. De øvrige landene har enten balanse i ansattmobilitet og studentmobilitet, eller har betraktelig høyere studentmobilitet. Dette anser vi som et positivt funn for programmet.

Figur 13: Ansattmobilitet fra Eurasia til Norge (2016-2018)

Figur 14: Ansattmobilitet og studentmobilitet fra Eurasia til Norge fordelt på land (2016-2018)

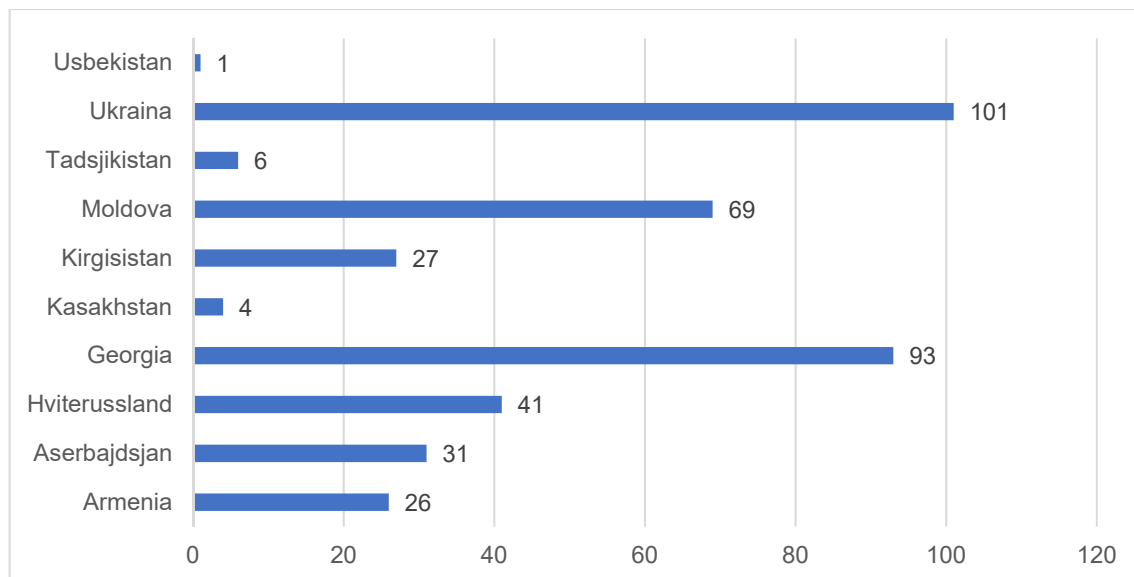
2.6.4 Ansattmobilitet Norge - Eurasia

399 ansatte har reist fra Norge til Eurasia mellom 2016 – 2018. Kjønnbalansen her er god; 191 menn, 208 kvinner. **Figur 15** viser at Ukraina har vært det best besøkte landet. Dette er ikke uventet gitt at 22 prosjekter har ukrainsk hovedpartner. Mer imponerende er det at Georgia med sine åtte prosjektsamarbeid har nesten like mange besøkende.

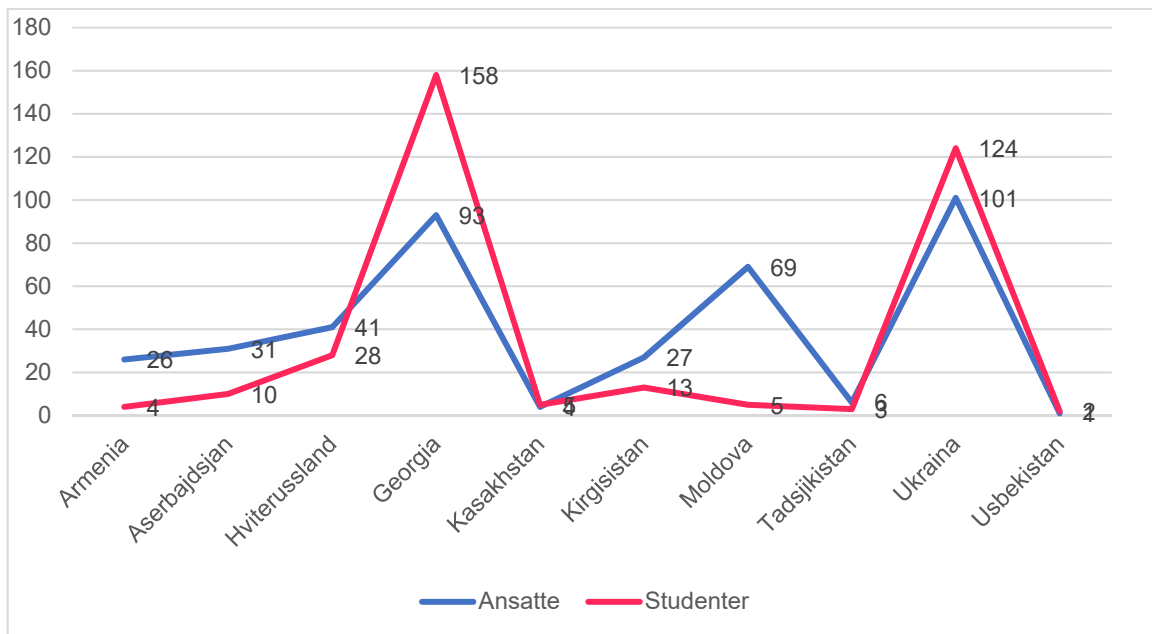
Mange norske ansatte fra utdanningsinstitusjonene har også vært i Moldova gjennom Eurasiaprogrammet. **Figur 16** viser at til forskjell fra student- og ansattmobilitet fra Eurasia til Norge er ansattmobilitet systematisk høyere enn studentmobilitet fra Norge til Eurasia. Den største forskjellen i denne mobiliteten finner vi for Moldova der 69 ansatte har hatt mobilitetsopphold, mens bare 5 norske studenter har hatt studieopphold. Tilsvarende ser vi at Georgia har mottatt flere norske studenter enn ansatte med ratio 158:93. Diku anser det som ønskelig at det er betydelig studentmobilitet mellom Norge og Eurasia og regner dette som positive resultater for programmet. **Figur 14** viser at dette i stor grad er tilfelle for mobiliteten fra Eurasia til Norge. **Figur 15** viser at dette i mindre grad gjør seg gjeldende for mobiliteten fra Norge til Eurasia der ansattmobiliteten overgår studentmobilitet til Armenia, Aserbajdsjan, Kirgisistan og Moldova. Tilbakemeldingene fra prosjektene er at det ofte er vanskeligere enn forventet å rekruttere norske studenter til mobilitetsopphold i Eurasia. Vi ser imidlertid at Georgia lykkes godt i å tiltrekke seg både studenter og ansatte.

Samlet sett viser mobilitetsstatistikken at det er stor aktivitet i programporteføljen og mobiliteten er etter Dikus oppfatning god.

Figur 15: Ansattmobilitet fra Norge – Eurasia (2016-2018)

Figur 16: Ansattmobilitet og studentmobilitet fra Norge til Eurasia fordelt på land (2016-2018)

3 Prosjektprogresjon og utfordringer

Årsrapportene for 2018 viser at prosjektene generelt sett er i rute med sine planlagte aktiviteter og finner gode løsninger på de utfordringene de støter på underveis. Noen av prosjektene har imidlertid opplevd forsinkelser. Vi ser at sju av tjueseks langsiktige prosjekter fra 2015 og 2016 som skal levere sluttrapporter i 2019 har søkt om, og fått innvilget, et halvt års utvidelse til juni 2020.

Selv om programmet i all hovedsak oppfyller sine mål, er prosjektgjennomføring mange ganger utfordrende i denne delen av verden. De fleste prosjekter tilpasser sine planer underveis i prosjektgjennomføringen. Denne evnen er avgjørende for å få til gode resultater i programmet. I det følgende vil vi peke på noen utfordringer som vi ser at går igjen blant prosjektene i Eurasiaprogrammet.

Ikke tilstrekkelig kjennskap til partner

Noen utfordringer er knyttet til det at samarbeidspartnerne ikke kjenner hverandres kontekst godt nok ved prosjektinngåelse. Ofte ser vi at prosjekter bruker mye tid på å finne ut hva som faktisk er mulig å gjennomføre. Dette resulterer av og til i at enkelte aktiviteter må legges om. Partnerskapene innenfor Eurasiaprogrammet bærer ofte preg av å være asymmetriske. Dette reflekteres blant annet i nivåforskjeller i kunnskap hos studenter i Eurasia. Dette gjør i noen tilfeller at studentutveksling blir krevende å få til.

Språklige utfordringer

Det har vært tilfeller der studenter som har hatt studieopphold i Norge har fått for lite utbytte av sine utvekslingsopphold fordi de mangler den faglige bakgrunnen eller engelskferdighetene som kreves for å ta kurs ved de norske institusjonene. Programmet legger til rette for at styrking av engelskferdigheter kan støttes, men ikke alle prosjekter benytter seg av denne muligheten.

Økte økonomiske utgifter

En kompliserende faktor er at dokumentasjon av språkferdigheter (TOEFL-test e.l.) er svært dyrt og lite tilgjengelig i mange land. Andre problemer er knyttet til norsk lovgivning. Økningen i visum-avgift til 5300 NOK i 2018 melder flere prosjekter som svært problematisk. Dette gjør at prosjektene enten får sendt færre studenter til Norge, eller at de velger kortere mobilitetsopphold (under tre måneder), selv om det faglig kan være nyttig med lengre studieopphold. Nedleggingen av norske utenriksstasjoner i regionen gjør også at enkelte studenter må reise langt for å søke om visum, noe som både er lite effektivt og dyrt. Dette vanskeliggjør visum-prosessen.

Strukturforskjeller

Mange eurasiske partnerinstitusjoner har en annen tidsstruktur, andre prosedyrer og undervisningsbyrde som kan gjøre planlegging av møter, gjesteforskeropphold og studentutveksling krevende. Dette gjør at det som på papiret er små endringer kan ta lang tid å gjennomføre. Flere prosjekter er forsinket nettopp fordi opprettelse av nye programmer, kurs eller forandringer i pensum, bare kan finne sted på gitte tidspunkt, og bare etter en lengre prosess. Dette gjør at prosjektene i noen tilfeller må justere ambisjonsnivået.

Uventet svak institusjonell forankring

Noe som også har blitt tydelig er at enkelte prosjekter mangler bred forankring ved norsk institusjon. Selv om prosjektene i søknadene inkluderer navn på flere ansatte på institusjonen, er det vanskelig å vite hvor involvert disse vil være i selve

prosjektgjennomføringen. Prosjekt som i praksis er avhengig av en eller et fåtall personer, vil være mer sårbare. Ildsjeler er ofte avgjørende for gjennomføringen av prosjektet, men uten en bredere forankring i en prosjektgruppe ved den norske institusjonen vil programmet i mindre grad nå målet om langsiktige institusjonelle partnerskap og lykkes i å fremdyrke kunnskap og interesse for regionen.

Manglende juridiske rammeverk i samarbeidsland

Vi ser at flere som har prosjektsamarbeid med Hviterussland har støtt på utfordringer med hensyn til formalisering av nye kurs som de har utviklet. Så vidt vi har forstått skyldes dette at Hviterussland er forsinket i utviklingen av et juridisk rammeverk etter de signerte Bolognaerklæringen.

Rekruttering av studenter

Noen prosjekter overvurderer sin evne til å rekruttere studenter til utveksling gjennom programmet. Det er flere grunner til dette. Noen ganger er selve rekrutteringsarbeidet for svakt planlagt, og studentene har ikke fått informasjon om mulighetene i tide. Andre ganger opplever norske institusjoner at de kun lykkes i å få studentene på utveksling på lavere grad og kun på korttidsopphold. Flere av prosjektene har erfart at det er utfordrende å rekruttere ph.d-studenter fra Norge til studieopphold i Eurasia, og disse ber som oftest om å få omdisponert slike midler til master og bachelorstudenter og fra langtidsmobilitet til korttidsmobilitet.

Vedlegg 1 Oversikt over Eurasiaprogrammets prosjektportefølje

Oversikt over prosjektportefølje CPEA-2015, flerårige prosjekt:

Prosjekt	Tittel	Hovedpartnere	Hovedpartner i Eurasia - land
CPEA-2015/10004	Bridging the Gap - Qualifying Music Students for a Changing Music Profession	Norges Musikkhøgskole (NO), V.Sarajishvili Tbilisi State Conservatoire (GE)	Georgia
CPEA-2015/10005	Norwegian-Ukrainian cooperation in Public Sector Economy Education: Accounting, Budgeting and Finance (NUPSEE)	Nord Universitet (NO), Taras Shevchenko National University of Kyiv (UA)	Ukraina
CPEA-2015/10013	Strengthening Graduate Curriculum and Research in Economics and Agribusiness	Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NO), American University of Central Asia (KG)	Kirgisistan
CPEA-2015/10014	Modernisation of academic library services in Moldova	Universitetet i Bergen (NO), Academy of Economic Studies of Moldova (MD)	Moldova
CPEA-2015/10035	Sustainable tourism: rural entrepreneurship and heritage. Educational cooperation between Kyrgyzstan, Georgia and Norway	Universitetet i Sørøst-Norge (NO), Bishkek Academy of Finance and Economics (BAFE) (KG)	Kirgisistan
CPEA-2015/10036	Water Harmony - Integration of Education, Research, Innovation and Entrepreneurship (Water Harmony-II)	Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NO), Ukrainian State University of Chemical Technology (UA)	Ukraina
CPEA-2015/10057	Georgian-Norwegian Collaborative in Public Health (GeNoC-PH)	UiT – Norges Arktiske Universitet (NO), Ivane Javakhishvili Tbilisi State University (GE)	Georgia
CPEA-2015/10061	Development of a multidisciplinary Norwegian-Belarusian study program in Logistics Analytics promoting Bologna process reforms	Høgskolen i Molde – Vitenskapelig høgskole i logistikk (NO), Belarusian State University (BY)	Hviterusland
CPEA-2015/10066	Moldova – Norwegian collaboration program in optometry. Enhancing primary eye health care in Moldova	Universitetet i Sørøst-Norge (NO), State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemitanu" (MD)	Moldova
CPEA-2015/10105	NHH-ISET Economics and Anticorruption project	Norges Handelshøgskole (NO), International School of	Georgia

		Economics at Tbilisi State University (GE)	
CPEA-2015/10108	Joint Ukrainian-Norwegian education programme in Environmental Radioactivity	Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NO), National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (UA)	Ukraina
CPEA-2015/10113	Follow-up of Scandinavian Centre Project at Azerbaijan University of Languages	Universitetet i Oslo (NO), Azerbaijan University of Languages (AUL) (AZ)	Aserbajdsjan
CPEA-2015/10119	Extended Learning of Economics with Dynamic Modeling	Universitetet i Bergen (NO), National University "Kyiv-Mohyla Academy" (UA)	Ukraina

Oversikt over prosjektportefølje CPEA-LT-2016, 3-årige prosjekt:

Prosjekt	Tittel	Hovedpartnere	Hovedpartner i Eurasia - land
CPEA-LT-2016/10003	Advanced Collaborative Program for Research Based Education on Risk Management in Industry and Services under Global Economic, Technological and Environmental Changes: Enhanced Edition	NTNU- Norwegian University of Science and Technology (NO), Taras Shevchenko National University of Kyiv (UA)	Ukraina
CPEA-LT-2016/10031	Anti-corruption and PhD mobility NHH-NaUKMA	NHH Norwegian School of Economics (NO), National University "Kyiv-Mohyla Academy" (UA)	Ukraina
CPEA-LT-2016/10044	NORWEGIAN – UKRAINIAN COOPERATION ON RESEARCH BASED EDUCATION IN INNOVATIVE SUSTAINABLE AND ENERGY EFFICIENT SYSTEMS	University College of Southeast Norway (NO), National Technical University of Ukraine - "Kyiv Polytechnic Institute" (UA)	Ukraina

CPEA-LT-2016/10082	Music and Artistic Research Knowledge Network Eurasia	University of Bergen (NO), Hajibeyov Baku Academy of Music (AZ)	Aserbajdsjan
CPEA-LT-2016/10092	Norway-Armenia cooperation in plant molecular biology and biotechnology for agricultural development	UiT The Arctic University of Norway (NO), Armenian National Agrarian University (ANAU) (AM)	Armenia
CPEA-LT-2016/10094	From Strong Interacting Matter to Dark Matter	University of Oslo (NO), Taras Shevchenko National University of Kyiv (UA)	Ukraina
CPEA-LT-2016/10095	Network for improving research based higher education in basic and applied microbiology	University of Bergen (NO), Yerevan State University (YSU) (AM)	Armenia
CPEA-LT-2016/10106	Collaboration for education and research in oral pathology between Norway, Moldova, Belarus and Armenia	University of Bergen (NO), State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemitanu" (MD)	Moldova
CPEA-LT-2016/10113	UNA Partnership	NTNU- Norwegian University of Science and Technology (NO), Donetsk National Medical University "Maxim Gorky" (DNMU) (UA)	Ukraina
CPEA-LT-2016/10126	Multidisciplinary graduate and post-graduate education in big data analysis for life sciences	Norwegian University of Life Sciences (NO), Belarusian State University (BY)	Hviterusland
CPEA-LT-2016/10137	Eurasia Peace Studies Exchange 2020	UiT The Arctic University of Norway (NO), American University of Central Asia (KG)	Kirgisistan
CPEA-LT-2016/10139	Norway-Ukrainian cooperation in mathematical education	University of Oslo (NO), National Technical University of Ukraine - "Kyiv Polytechnic Institute" (UA)	Ukraina

CPEA-LT-2016/10140	Training the new generation of entomologists in DNA-based molecular methods - international network (EntoMol)	University of Oslo (NO), V. N. Karazin Kharkiv National University (UA)	Ukraina
--------------------	---	---	---------

Oversikt over prosjektportefølje CPEA-LT-2017, 3-årige prosjekt:

Prosjekt	Tittel	Hovedpartnere	Hovedpartner i Eurasia - land
CPEA-LT-2017/10004	Norwegian-Ukrainian cooperation in a field of Public sector accounting, budgeting and finance Research Education (NUPRE)	Nord University (NO), Taras Shevchenko National University of Kyiv (UA)	Ukraina
CPEA-LT-2017/10016	Intercultural encounters in academia and work places in South Caucasus and Norway	Oslo and Akershus University College of Applied Sciences (NO), Ivane Javakhishvili Tbilisi State University (GE)	Georgia
CPEA-LT-2017/10036	NorGePart: Norwegian-Georgian Partnership Program for Research-Based Educational Collaboration in Anthropology	University of Bergen (NO), Ivane Javakhishvili Tbilisi State University (GE)	Georgia
CPEA-LT-2017/10037	Developing democracy education in Ukraine, Norway and Palestine	University College of Southeast Norway (NO), Dragomanov National Pedagogical University (UA)	Ukraina
CPEA-LT-2017/10043	Building bridges - development of practice based higher education in social pedagogy as a tool for social reforms and inclusion of persons with disabilities in Armenia, Georgia, Kyrgyzstan and Norway.	Rudolf Steiner University College (NO), Yerevan State University (YSU) (AM)	Armenia
CPEA-LT-2017/10047	NTNU-KPI Collaboration within Industry 4.0 Education	NTNU- Norwegian University of Science and Technology (NO), National Technical University of Ukraine - "Kyiv Polytechnic Institute" (UA)	Ukraina

CPEA-LT-2017/10049	BioDATA - Biodiversity Data for Internationalisation in Higher Education	University of Oslo (NO), Institute of Botany, Plant Physiology and Genetics of the Academy of Sciences of the Republic of Tajikistan (TJ)	Tadsjikistan
CPEA-LT-2017/10061	Network for research-based higher education in microbial biotechnology	University of Bergen (NO), Al-Farabi Kazakh National University (KZ)	Kasakhstan
CPEA-LT-2017/10065	EGOVLOC: E-governance as a tool for local democracy	Oslo and Akershus University College of Applied Sciences (NO), Ukrainian Catholic University (UA)	Ukraina
CPEA-LT-2017/10075	NACAR - Norwegian-Armenian Cooperation in Admission and Recognition	University College of Southeast Norway (NO), Yerevan Brusov State University of Languages and Social Sciences /YSULS/ (AM)	Armenia
CPEA-LT-2017/10087	International summer school as the basis of intercultural cooperation and education	University of Oslo (NO), Yanka Kupala State University of Grodno (BY)	Hviterusland

Oversikt over prosjektportefølje CPEA-ST-2016, 2-årige prosjekt (prosjektperiode 01.01.2017 – 31.12.2018):

Prosjekt	Tittel	Hovedpartnere	Hovedpartner i Eurasia - land
CPEA-ST-2016/10002	Norwegian-Ukrainian Summer School on Vulnerability Assessment of Critical Infrastructures in the Post-Soviet era: Case Ukraine	NTNU- Norwegian University of Science and Technology (NO), Taras Shevchenko National University of Kyiv (UA)	Ukraina
CPEA-ST-2016/10019	Critical Approach to Reading and Writing	University of Agder (NO), Azerbaijan University of Languages (AUL) (AZ)	Aserbajdsjan

CPEA-ST-2016/10031	Building up Geosciences cooperation between Ukraine and Norway- New horizons	University of Stavanger (NO), Taras Shevchenko National University of Kyiv (UA)	Ukraina
CPEA-ST-2016/10059	Georgian-Norwegian partnership in climate teleconnection and prediction (GeoNor)	University of Bergen (NO), Ivane Javakhishvili Tbilisi State University (GE)	Georgia
CPEA-ST-2016/10073	Endangered biodiversity in Tajikistan	University of Oslo (NO), Institute of Botany, Plant Physiology and Genetics of the Academy of Sciences of the Republic of Tajikistan (TJ)	Tadsjikistan
CPEA-ST-2016/10079	European law educational cooperation Oslo - Ukraine	University of Oslo (NO), National university of Kiev-Mohyla Academy (UA)	Ukraina
CPEA-ST-2016/10082	How to improve democracy and citizenship in teacher education and primary schools in Norway and in Ukraine.	University College of Southeast Norway (NO), Dragomanov National Pedagogical University (UA)	Ukraina
CPEA-ST-2016/10083	“Building bridges – development of practice based higher education in social pedagogy in Armenia and Georgia, for social and cultural inclusion of persons with mental and intellectual disabilities”	Rudolf Steiner University College (NO), Armenian State Pedagogical University named after Khachatur Abovian (AM)	Armenia

Oversikt over prosjektportefølje CPEA-ST, 2-årige prosjekt (prosjektperiode 01.01.2018 – 31.12.2019):

Prosjekt	Tittel	Hovedpartnere	Hovedpartner i Eurasia - land
CPEA-ST/10022	Internal Control and the COSO framework: Application to the university sector	Nord University (NO), Taras Shevchenko National University of Kyiv (UA)	Ukraina

CPEA-ST/10046	Academic Partnership between UiT/ the Arctic University of Norway and National University of Architecture and Construction of Armenia (NUACA)	UiT The Arctic University of Norway, Campus Narvik (NO), National University of Architecture and Construction of Armenia (AM)	Armenia
CPEA-ST/10055	Developing a sustainable platform for open access publishing in Armenia	University of Bergen (NO), American University of Armenia (AM)	Armenia
CPEA-ST/10058	Developing Early Childhood Education and Student-Active Teaching and Learning Methods at University Level	NLA University College (NO), International University of Central Asia (KG)	Kirgisistan
CPEA-ST/10069	English language and academic Writing for Aspiring Eurasian Students	University College of Southeast Norway (NO), Bishkek Academy of Finance and Economics (BAFE) (KG)	Kirgisistan
CPEA-ST/10079	Unpacking China in Central Asia: digital resources for students and companies	University of Agder (NO), Kazakhstan Institute of Management, Economics and Strategic Research (KZ)	Kasakhstan
CPEA-ST/10081	TENOR – Towards the circular EcoNomy in Organic faRming	Norwegian University of Life Sciences (NO), National University of Water and Environmental Engineering (UA)	Ukraina
CPEA-ST/10082	Developing methods for energy efficiency via distributed energy management with Azerbaijan	Østfold University College (NO), Azerbaijan National Academy of Sciences (AZ)	Aserbajdsjan
CPEA-ST/10083	Intercultural communication in academic settings in South Caucasus Countries and Norway	Oslo and Akershus University College of Applied Sciences (NO), Ivane Javakhishvili Tbilisi State University (GE)	Georgia

CPEA-ST/10092	Enhancement of Extended Learning of Economics with Dynamic Modeling	University of Bergen (NO), National University "Kyiv-Mohyla Academy" (UA)	Ukraina
CPEA-ST/10095	Optometry education in Moldova -	University College of Southeast Norway (NO), State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemitanu" (MD)	Moldova

Direktoratet for
internasjonalisering
og kvalitetsutvikling
i høyere utdanning

+47 55 30 38 00 | post@diku.no | diku.no

